

2020-10-08

Näringsdepartementet

Karin Pilsäter

Omsättningsstöd för enskild näringsidkare

N2020/02353

TCO har beretts möjlighet att avge yttrande över promemorian Omsättningsstöd för enskild näringsidkare, och inkommer härmed med följande yttrande.

TCO välkomnar att detta stöd införs. TCO har under lång tid arbetat för att ett stöd till enskilda näringsidkare ska komplettera övriga krisåtgärder.

TCO organiserar 1.4 miljoner tjänstemän, en del av dem är verksamma som egenföretagare med enskild näringsverksamhet. Somliga för att de trivs bäst med den formen, andra för att villkoren i deras bransch är sådana att en enskild firma är en förutsättning för att kunna vara yrkesverksam. Det handlar om skådespelare och andra yrkesgrupper inom scen och film, journalister, fotografer, konsulter med flera yrkesgrupper. Det är personer som säljer sin tid och sitt kunnande, men som vanligen har försumbara fasta kostnader och därför inte kunnat få del av omställningsstödet. Inte heller har de kunnat ta del av korttidspermittering som dem som är verksamma i eget aktiebolag har kunnat göra. Det är även mycket svårt att få arbetslöshetsersättning, vilket dessutom kräver att verksamheten helt och hållet läggs ner.

Dessa förhållanden råder trots att de i hög grad tillhör de yrkesgrupper som drabbats mycket hårt av pandemins effekter på arbetsmarknaden. Samtidigt har de vanligtvis inte ens i normala fall inkomster i den utsträckningen att de kan bilda reserver i någon nämnvärd omfattning. Även på denna punkt har stödinsatser gått förbi.

3.1 Ett stöd införs.

TCO tillstyrker förslaget och att det som utgångspunkt utformas på samma sätt som omställningsstödet.

3.2 Utformningen av stödet. Omsättningsgräns

TCO avstyrker föreslagen omsättningsgräns på 200 000 kr, och föreslår att den nedre gränsen istället sätts till 125 000 kr. Som framgår av konsekvensanalysen (tabell 1, sidan 31) är den genomsnittliga nettoomsättningen inom konstnärlig och kulturell verksamhet 129 000 kr, vilket med en gräns på 200 000 kronor skulle utesluta det stora flertalet även från detta stöd.

Referensinkomst

Enligt förslaget ska som referens användas omsättningen under motsvarande period 2019. TCO anser att i denna referensinkomst behöver även inkomster från sjukpenning och föräldrapenning under motsvarande period 2019 räknas in. För det fallet att någon varit exempelvis föräldraledig under föregående vår skulle den nuvarande utformningen, såvitt vi kan tolka det, innebära att denne inte kan ta del av stödet nu, även om arbetsmöjligheter och därmed inkomster sjunkit så att hen i övrigt är berättigad.

Inkomster från socialförsäkringar behöver alltså få medräknas under referensperioden.

Tre perioder

TCO ser att konstruktionen med tre perioder och ökande krav på omsättningstapp är utformat i enlighet med kraven i omställningsstödet. Vi vill dock påpeka att det kan vara svårt för en enskild näringsidkare inom dessa sektorer att visa exakt vilken tidsperiod en intäkt avser. Det hade varit bättre, både rent administrativt och för att fler ska bli berättigade till stödet, om beräkningarna gällt en samlad period.

Om berättigad till arbetslöshetsersättning

TCO vill särskilt uppmärksamma departementet på att det i gruppen som kan vara berättigade till detta omsättningsstöd finns personer som har ansökt om arbetslöshetsersättning men ännu inte fått sin ansökan handlagd och beslutad. Reglerna i arbetslöshetsförsäkringen för enskild näringsidkare är mycket komplicerade och ofta inte möjliga att förutse. Det innebär att personer som ansökt om arbetslöshetsersättning måste kunna ansöka om omsättningsstöd, och för det fall arbetslöshetsersättning senare beviljas, kunna återta ansökan utan att det får negativa konsekvenser för den enskilde. Detsamma bör gälla skadestånd som beviljas vid senare tidpunkt.

Therese Svanström
Ordförande

Karin Pilsäter
Utredare